

Revista

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:

Pe un an Lei 200—
Pe un jumătate an Lei 100—
Autorități și instituțiuni Lei 500—
In streinătate dublu.

ANUNȚURI DUPA TARIF SE PRIMESC LA
ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA 36

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria No. 36.
Telefon: 7-60

...In noua orientare

Toată lumea așteaptă o schimbare; desigur, în bine, deși încă nu se știe dacă am atins faza cea mai gravă a crizei și nu se știe cât de depărtat este sfârșitul. Ar putea ea, s'o îndure, fără nădejdea că se va schimba?

Aceia, cari nu văd în stare de fapt, a momentului de față, o situație desiderabilă și acei oameni politici cari nu doresc să ajungem un anachronism, o relicvă patriarhală în însuși orientul, urnit și el, trebuie să se miște, să se dinamizeze... și, cu ei, se miște, să se dinamizeze... și, cu ei, să dinamizeze masele. Situația în care, pentru partid și capacitățile lui de realizare. Partidul a măsurat-o, serios, de când durează; este cea mai gravă situație pe care au creat-o vremurile, unui partid democratic, ca cel naționalțărănesc. Dar, măsurând-o, va fi însuși măsurat, — în puterile ce va găsi în sine și le va aplica în înfrângerea catastrofei în care ne găsim și pe care Rusia sovietică ne-o precipită, sigur și metodic.

Cei cari se îndoiesc de orice partid politic, de eficacitatea lui, în general, să ne îngăduie se seama celui actual credința că el stă în slujba trebuințelor ce apasă asupra noastră, în slujba convingerilor isvorite dintr-o stare de fapt în care nu se poate persista. — Trebuia să vedem mai înainte ce se petrece în jurul nostru. Azi, se înțelege, că cifrele cari înseamnă depășirile planului quinquinal sunt termeni de înfrângere, — dacă nu mai mult, — a întregii economii capitaliste.

Soluția, pe care au consacrat-o discuțiile ministeriale și gazetărești de până acum, este în planul de raționalizare a producției noastre, din punct de vedere agronomic și tehnic, pe bază de mașinism. Planul s'a născut în câteva spirite de economiști. Să ne închipuim că trecerea în fapt a acestui plan nu este prea apropiată, să acceptăm că sfârșitul nu se știe și nu se poate bănuși, încă. Deci nu vorbim despre încheierea eforturilor pe care guvernarea va trebui să le facă pentru realizarea cu succes. Din desfășurarea începutului se desprind trăsături, cari fixează precis *atitudinea înăuntrul întregului* partid la putere, în fața situației: *adâncurile sunt pasive*, și apoi, în încercările de până acum, — singure ele din Madgearu-Manoilescu — se afirmă, s'ar fi produs o înfrângere. Dacă ar fi indiferente, ar fi indiferent, *știrile și faptele* fiind deopotrivă de semnificative.

Ceeace s'a gândit în sens de reorganizare a economiei noastre la nevoile e cumplite în cari ne sbatem, nu este trecut, — dar insuficient?... — asta da. Gândul și faptul sunt două laturi ale situației, ale problemei și întâia, nu este și cea mai grea. Pentru înfăptuirea gândului, a planului, în fapt efectiv este necesară o voință de realizare și o mișcare a întregului

partid — și apoi a maselor. Asta-i soluția. Dacă la ameliorarea crizei nu se poate ajunge decât prin transformarea producției agricole și industriale, înfăptuirea unei asemenea tendințe nu se poate ajunge decât după ce partidul și-a strâns întreg potențialul de energie, în acest scop, care să sintetizeze toate acțiunile disparate dinafara planului. Măna cătorva fruntași de ministere prin ei înșiși nu pot însemna nimic; asta trebuie să o înțeleagă înainte de a-și cheltui eforturi zadarnice.

Fără o mișcare largă se poate închipui alt chip de înfrângere a crizei? Pentru noi nu. Nu, fiindcă între gând și fapt este un pas care cuprinde toate dificultățile ce se opun înfăptuirii unui asemenea gând de inovare: dificultățile inerente lipsurilor în mentalitatea noastră refractară, în stupida noastră concepție despre

muncă și lipsei tehnicienilor, — este știut că noi nu avem, nu 4000, dar nici 4 tehnicieni din marile case industriale din Apus.

Marile schimbări, a căror trebuință se face tot mai simțită, se vor face într'un sistem foarte molatec, dacă nu se va câștiga colaborarea mai intensă, mai decisă a întregului partid, spre un efort general, dinamic.

O mișcare strânsă, încheiată și pornită din toate mădularele partidului de guvernare; un asemenea dinamism, o asemenea energie, doar, dacă mai poate înfrânge situația în care ne sbatem, o țară, — un regim mai multe țări.

Cei cari au gândit noua orientare, trebuie să se miște, efectiv și hotărât, — și să miște toate energiile pasive ale partidului, în sensul orientării noi... G. Ursu-Silvan

IONII

Motivarea unei izbânzi

de Ion Chelcea

Fenomenul politic văzut în suprafață, se bazează pe voința unanimă a guvernaților împărțiți în două tabere; în conștiință și mai puțin conștiință.

Pe acestea cu mijloace oneste și mai puțin oneste, le captează — după forța de dibăcie a oamenilor politici, sau mai bine zis după omul politic care reprezintă prin felul său de a fi, programul politic, și, într-o măsură oarecare, și realizările politice. (Așa este Iuliu Maniu — așa este Ion Mihalache).

Așa dară, la prima aruncătură de ochi, fenomenul politic, este mai mult o consecință a unei manevre, mai mult sau mai puțin abile — pe care, o întreprinde gruparea politică în fața cușefului, față de altă grupare politică și, mai ales față de mase.

Este un mod de a fi, și de a vedea — a unor epoci de dezvoltare politică. Astfel epocile mărginite la suprafață, și în afară de realități mai profunde, caracterizează și coincide cu dezvoltarea vieții noastre de stat până la războiul cel mare, și puțin după, când, în fața marilor transformări politice din alte țări, (Rusia, Italia) — trebuia ca să se transforme și în viața noastră politică un sistem devenit cu totul imposibil. Pentru dovedirea acestui lucru, nu e nevoie nici de cuvinte alese sau sbârâitoare, întrucât, ținta politicii post-belice, este o politică de realități în cadrele unei vieți noi.

Deaceia, psihologia desfășurării acestei vieți politice noi, este rezistența (adesea plină de măreție, pe care a intrupat-o cel mai tipic reprezentant al politicii ardelenice: Iu-

liu Maniu) și afirmarea — politică de revenire la realitate adâncă și premenitoare a vieții de jos.

Faza fenomenului politic văzut în adâncime: în urma acestui lucru, schimbarea totală trebuia făcută prin forța lucrurilor. Vechiul regim (brătienist) se dovedea incapabil la o adaptare la condițiile noi de viață create de după război.

Se impunea deci, nu doborârea unui sistem ce nu-și mai avea rațiunea, ci afirmarea însăși a acestui popor în lupta vieții lui politice, care, fie zis între noi, ar fi fost cea mai mare rușine și desolare dacă n'ar fi fost. (A se compara atmosfera vieții politice din Ungaria medieval-politică).

Sub acest raport, trebuie privită înlăturarea vechiului regim — nu sub aspect banal politic, de manevră antebelică, ci, sub aspectul biologic-politic — dacă vreți: de înviore a vieții politice prin organe noi răsarite din însăși măruntaele unui trup viguros de neam, care a permis actul revoluționar de înlăturare a unei tiranii politice.

Chiar astfel văzută, viața de stat ca o înfățișare de sine stătătoare, în afară de legături adânci de ordin materialist economic, național-politic (sau de suprafață) — psihologic popular, — chiar astfel privit fenomenul politic actual în România, și-i o cinste.

Dar, fenomenul politic actual, față de cel trecut își are motivarea sa adâncă, istorico-socială și istorico-idealistică, mai ales idealistică, căci și acum planează deasupra capului sau în față, degetul arătător al dictatorului dela Florica — cu înscău-

(Urmare la pag. 2)

Dictatura în largul Europei

In Italia — în Spania — în Turcia — în Polonia — în Ungaria — Nazii în Germania — Experiențe și învățăminte pentru România.

de Victor Cornea II.

Nu e de mirare că dictatura se discută mai ales într-o țară ca România. De altfel ea a încetat a mai fi pentru Europa un lucru nou, întocmai ca revoluțiile pentru Portugalia sau republicele din America de Sud. O dictatură în România ar veni doar ca un nou număr într-o serie. Nu mai puțin adevărat însă e că ea ar crea pentru România situații cari pot fi judecate numai în legătură cu experiențele de aiurea. Pentru aceasta nu este nevoie a merge înapoi, în istorie. Condițiile prezentului sunt schimbate; ele au căzut din planul — de continuitate — al trecutului.

Întâmplările de după război lămuresc singure.

Experiența Sovietelor rămâne în afară principiului discutat, întrucât ea reprezintă o transformare de sistem pe care o dictatură — de obicei simplu epizod — nu o implică nece-sarmente.

În schimb celelalte au mai multă analogie cu regimul ce unii l-ar vrea introdus și în România.

Italia. Mișcarea fascistă a fost o reacțiune contra anarhiei socialiste. Sindicaliștii puseseră stăpânire pe uzinele din Lombardia, când s'a produs faimosul *Marcio su Roma* al gloatelor fasciste. Acestea sunt creația lui Mussolini. Ca și doctrina fascistă. Italia a avut deci un om cu calități și voință, extraordinare și la timpul său. Prin noua ordine n'a fericit națiunea. Deși urmărește cu o energie care i-a câștigat multe simpatii dar și multe uri pe tot globul, — un plan de refacere al vieții materiale a Italiei, dar și a caracterului popoului italian (educația quasină militară a tineretului în corpurile de *balilla*, prohibirea erotismului în viața socială, etc.), toate acestea în vederea războiului de mâine, nu au putut vindeca și nici măcar ține pe loc criza financiară și economică. Astăzi, oratorul incendiarelor discursuri dela Leghorn și Florența (contra Franței), se vede silit, de implacabilele dificultăți bugetare ale dictaturii, să închine steagul revendicărilor sale navale (în fața aceleiași Franțe).

Experiența italiană dovedește adevărul irefutabil, că un guvern, oricât de rezolut ar proceda, nu poate să se apere singur contra unei crize economice, de proporțiile aceleia care în momentul de față a cuprins lumea întreagă.

Turcia. „Omul mort“ a fost înviat din groapa în care-l aruncase Chali-fatul corupt și lenes. Dictatura lui

Kemal, a fost inspirată de un ideal politic și religios, care țintește să aducă Turcia în ritmul civilizației Europene. Ea a încetat la timp, ca atare. Astăzi Turcia este o *republică democratică*, guvernată de un corp reprezentativ.

Voință tare și înțelepciune. Nu s'a gândit oare Kemal, când era să creieze un nou partid politic, fiindcă îi lipsea al doilea partid de guvernământ?

Spania. Dictatura lui Primo de Rivera recte dictatura regelui Alfonso XIII (care, astăzi, nu știe cum s'o lichideze). Un popor ținut încă de o clasă guvernantă fără scrupule pitulată sub hlamida unui rege cu gust de fast și aventură, în mentalitate medievală. Dictatura a falimentat și și-a întors fața tot spre *Romanonesii* și *Alhacemasii*, cărora le dase cu piciorul în 1923. Dezolant sfârșit. Dar lupta între spaniolii progresiști și Alfonso al XIII nu s'a terminat și când se va termina, nu va fi bine.

O nație nu poate fi ținută în loc pe veci, fiindcă așa îi place unui singur om.

Jugoslavia. Regele Alexandru, nu cu inimă ușoară a proclamat dictatura, luând asupra-și riscurile despre care amintea, nu de mult, *Profesorul Seton-Watson*, care cunoaște atât de bine mentalitatea popoarelor din Europa de Mijloc și Balcani. Numai o situație nenorocită care părea că amenință însăși așezarea Regatului, a silit pe Alexandru I-ul să se metamorfozeze în dictator. *Motivul principal a fost așa dar politic.*

Polonia. Există, ce-i drept, o quasi-dictatură care se menține prin prestigiul și autoritatea *Mareșalului Pilsudsky*, dar aceasta este rezultatul unor sfârșieri lăuntrice, cari reamintesc patrioților polonezi pe acelea cari au procedat și cauzat repetatele partițiuni ale Poloniei de altă dată. Situația de astăzi este rezultatul unei sfârșiri supreme de a menține integritatea națională a Republicei, de a-i apăra frontierele contestate și, întrebarea e, dacă nu este, în parte, fructul unui *imperialism polon*, cu atât mai regretabil, cu cât este mai orb și mai sălbatic. „*Sarjarea*” populațiilor; ucrainiene din Galiția de Est și germană, din Silezia, a fost un act nesocotit care se întoarce contra regimului.

Ungaria. Budapesta — după păta-niile din 1919 și 20 — s'a reintors tot la regimul ei *vechiu*, într'o lume nouă. Nu străinii au de învățat ceva din morala politică a guvernanților de ieri și de azi ai Ungariei, ci dimpotrivă.

Să o lăsăm dar în pace.

Germania. Hitler n'a încercat încă să se suie pe baricade. Și, când va încerca, se va vedea ce poate. Să nu se uite însă că în fața trupelor de asalt ale *Nazilor*, stau gata *Reichsbannerii* stângii, tot atât de bine organizați și, și mai mulți. Lupta pro și contra dictaturii în Germania se dă în sânul masselor, de masse, în mod fătis și obiectivele ei depășesc reforma politică a Statului. Nu e cazul a stărui asupra ei, fiindcă — *nu există.*

Din cele spuse asupra fiecărei dictaturi Europene trebuiesc reținute faptele ce pot fi socotite drept avertismente pentru partizanii dictaturii din România și anume:

a) *Cauzele cari au determinat înscăunarea celor mai mulți dintre dictatori, au fost de ordin politic* și pe acestea au izbutit să le înlăture pentru moment în parte (Italia, Turcia, Jugoslavia) sau de loc (Spania și Polonia). Turcia a revenit la formele de guvernare legală, iar Polonia continuă o tiranie personală deghizată. Celelalte dictaturi, vor ceda și ele pe rând, pe măsură ce nu vor putea rezolva partea cea mai importantă a guvernării, care este:

b) *Problema economică.* Guvernele din ziua de astăzi sunt puse în fața

crizei economice mondiale, care, firește, a purces din sistemul actual de producție și distribuție, ale cărui neajunsuri nu pot fi îndepărtate decât prin soluțiuni radicale de stângă, deci tocmai contrare a celor *reacționare* adoptate și aplicate de regimurile dictatoriale.

Este explicabil, prin urmare de ce au falimentat și falimentează dictatorii să reorganizeze viața statelor și e fatal ca ei să fie copleșiți de dificultățile economice. În veacul de față, elementul politic cade de pe planul întâi. Cel economic este esențial. Englezii sunt mai raționali, când preconizează în locul dictaturii politice un guvern al oamenilor de afaceri cari, cu puteri întinse, să guverneze economia socială, după metode științifice.

Concluzia: popoarele nu e bine să abdică libertatea de a se cărmui ele înșile în favorul așa zișilor *dictatori*, când aceștia nu pot, în veacul complicității mecanism, economia de față, să le asigure măcar bună starea materială.

Se va zice, totuși, că există în fiecare țară, stări diferite, ce nu pot fi rezolvate decât de guverne de fier, cu puteri nelimitate; cu soluțiuni curajoase și — iarăși cu mâinile libere cum ar fi cazul României.

Despre aceasta în articolul viitor. Oxford, 2 Martie 1931.

Victor Cornea

In drum spre uniunea vamală austro-germană

Ziarul der „Bund“ publică o corespondență din Viena, în care se arată între altele că încheierea unei uniuni vamale între Austria și Germania este numai primul pas în drum spre un mare tărâm economic central-european. Autorul scbie: „Austria a convenit principalul cu Ungaria asupra tratatului preferențial, care va ușura schimbul mărfurilor. Germania, la negocierile pe cari le va începe acum cu România, va face propuneri asemănătoare. Și negocierile austro-jugoslave, cari vor începe în curând, vor fi duse pe aceeași bază.

Prin aceasta se schitează în trăsături mari imaginea unui mare teritoriu economic central-european, care mai târziu va fi completat prin includerea Cehoslovaciei. O convenție regională între statele preponderente industriale, Germania, Austria și Cehoslovacia, cu țările agrare cele mai importante, Ungaria, România și Jugoslavia, ar contribui mult la soluționarea actualei crize economice mondiale, indicând politicii comerciale europene, drumuri noi. În efectele ei, uniunea vamală austro-germană nu se va limita numai asupra celor două state. În fapt, acesta constă importanța principală a tratatelor dela Viena.

Carol al Raschid

Ziarul „Turkische Post“ din Constantinopol publică sub titlul „Carol al Raschid“ o corespondență trimisă din București, printre care spune următoarele:

„Regele Carol va deveni unul din cei mai iubiți Regi, deoarece poporul își dă seamă de marea muncă ce o depune pentru binele țării și pentru a-și îndeplini ținta propusă.

„Astfel îmbrăcat ca un simplu cetățean se duce personal pe la Poliție și alte instituții de stat pentru a controla bunul mers al lucrărilor“.

„Se interesează apoi de nevoile și dorințele populației nevoiașă și ale săracilor. A hotărât împreună cu Primarul ca săptămânal să ajute câte 500 de șomeri și în fiecare Sâmbătă 500 săraci mănâncă la Palat“.

„Pentru a-și da seamă și de nevoile populației din provincie, Regele va întreprinde zilele acestea o călătorie de studii în toată țara“.

IONII

Motivarea unei izbânzi

(Urmare din pag. 1.)

narea veneticilor la cârma intereselor celor 80%.

Era deci un examen pe care-l impunea vremea. Scena se schimbasesc, când, intră în joc interesele vii — când dela preocupări de partid se pune în cumpănă însăși existența statului legată de coroană. Sub acest raport reprezentanții chemați să soluționeze procesul acesta de răfuială — ciocoi și stat, au fost la înălțime. Mitul cu monopolul politic al Brătienilor a dispărut, iar capul hidrei a fost sfărâmat de rezistență și faptă.

Eu nu vreau să fac elogiul celor doi bărbați de stat, Iuliu Maniu și Ion Mihalache. Nu pot însă, ca să nu mă refer, nu într'atâta, întrucât sunt oameni politici, ei într'atâta întrucât, ei aparțin vremilor, și întrucât, sunt expresiunea nevoilor politice din timpul nostru.

Chestiunea cea mai grea la prima vedere, a fost acest dioscurs politic. Se credea că fuziunea nu va avea viitor: credință isvorâtă tot din cauza fenomenului politic văzut din afară. În realitate, pe deasupra prejudecăților, altoitul așa a prins de tare, încât ne vedem siliți la o motivare.

Și explicația cea mai nemerită vine din observarea însăși a lucrurilor: mai întâi, cine crede, sau cine a crezut, că țărâtimea din așa zisul vechi regat, se confundă cu modul de a fi al câtorva surtucari, și cine a crezut, că din țelina aspră a Mușcelului va răsări un slugoi liberal, s'a înșelat. Nu numai Ion Mihalache e acela care a intervenit la momentul oportun pentru îmbrățișarea ideii unității noastre politice: Ion Mihalache are înapoia sa milioane de rurali care se potrivesc cu el: (cum bate țărânul cu maiul în parul dela gard — așa bătea cuvintele lui

Ion Mihalache, în urechile mulțimilor la Alba-Iulia!).

Ce trebuie să vedeți în Ion Mihalache? Mihalache, ca personalitate politică este un popor, care în actuala ordine, aduce, masivitate politică de întreg popor, aduce forța ascunsă, tăișul coasei, care știe secera neghina!

În vechiul regat a trebuit să se de o luptă crâncenă între Miticii neserioși și gloata aspră a Ionilor. Și-au învins Ionii. Ei au determinat procesul de definitivă unire între Ardeal și Patria mamă. Peste cele două versante ale Carpaților suflul rasei noastre s'a revărsat în valuri, formând astfel fluviul mare al unității noastre spirituale.

Și mai departe: precum râurile Munteniei se grăbesc să dea mâna apelor domoale din ses, tot astfel, țărâtimea — vechi regățenească, n'a zăbovit să intre în îmbrățișarea de fer a legalismului ardelean, ca un simbol al garanției vieții noastre.

Ce o îndreptățește, am spus. La ce tindea, se știe. Tonicul n'a întârziat și pe vederile ascuțite de clăcași, s'a altoit spiritul de rezistență al ardeleanului. Ce admirabilă împerechere!

Mărturisesc că aceste lucruri nu sunt nici vorbe pentru o gazetă și nici flatare, ci convingeri cetățenești. Constatări negrăbite, ce vin în urma unui sir de reflexii — conforme realității vieții noastre politice, luate în complexul ei.

Exista o unitate de simțire care trebuia să aducă una politică. Astfel, fenomenul politic nu se mai putea menține decât în adâncime — o caracteristică, după mine, a vieții noastre politice de după război — dar o izbândă a partidului Național-Tărănesc.

Ion Chelcea

Un istorician ungar despre trecutul Ungariei. Constituția de o mie de ani. O mie de ani o frază șovinistă

În Ungaria s'a produs un mare conflict politic și științific, care formează o senzație de primul ordin și poate interesa cele mai largi cercuri europene, deoarece explică două curente adverse din Ungaria actuală: puternica tabără revizionistă și tabăra care este încă slabă a oamenilor realisti, cari încep să devie conștienți că Ungaria trebuie să abandoneze păgubitarea politică șovină de năna acum spre a-și forma părere justă asupra trecutului istoric și situației din prezent.

Istoricianul ungar, profesorul universitar dr Fr. Eckhardt (numele lui nu trebuie confundat cu cel al lui T. Eckhardt, vicepreședinte al Ligii revizioniste), a publicat de curând o carte asupra istoriei dreptului ungar și istoriei constituției ungare. Istoricianul Eckhardt, al cărui nume este cunoscut și în străinătate, ajunge la concluzia că lozinca „Constituției ungare de o mie de ani“, cu care operează revizionistii Unguri, formează o frază goală șovinistă, care nu rezistă de loc unei critici științifice. Desvoltarea juridică ungară a preluat ideile din străinătate, idei cari s'au desvoltat apoi în Ungaria mai departe. Instituția jupanatului provine din elemente franco-bavareze. Constituția ungară s'a desvoltat sub influența feudalismului. Cunoscuta Bulla de Aur a venit în urma revoluției și a avut puțină importanță actuală asupra desvoltării constituției ungare. Ar fi în general necesar să se știe, de unde s'a născut ideea că Constituția ungară are o desvoltare analoagă cu cea a desvoltării Constituției engleze — și că aceste două constituții sunt cele mai vechi din Europa. Așa ceva

poate afirma numai necunoașterea absolută a istoriei, precum și o fan-tezie care n'are nimic real la bază. Adevărul este că analogia, istoriei constituției ungare poate fi găsită în constituția poloneză, în special în cea cehă. În aceste constituții se vorbește despre un Palatin. Doctrina despre coroana statului s'a născut simultan la Unguri și la Cehi și coroana a devenit și aci și acolo simbolul teritoriului.

Se înțelege aceste adevăruri crude pe cari le-a spus ungarilor un alt ungar, mai luminat însă și mai obiectiv, au stârnit proteste drastice, pe cari savantul Eckhardt, n'a ezitat să le pună la punct. Scandalul acesta a demonstrat încă odată ce mari meșteri au fost ungurii în falsificarea istoriei.

Procesul dela Moscova

Ziarul The Manchester „Guardian“ publică un articol de fond în care comentează procesul așa zișilor menșevici ale căror desbateri neconvingătoare s'au reținut pe film spre a fi reproduse posteriorității. Judecata a fost o farsă. Cea mai mare parte din dovezi, tinzând a stabili intrigile manșevicilor expatriați precum și a internaționalei socialiste, au fost ridicele — totul a fost o înscenare care nu poate înșela pe niciunul în Europa decât doar pe comunisti sau pe bolșevici.

Ca să se acopere greșile făcute de guvern în executarea planului de 5 ani, care nu puteau fi mărturisite, s'a recurs la acest proces prin care se aruncă vina nereușitei asupra altora.

Revizionism

VI.

„Pace adevărată! Faptă echitabilă! Ce deosebire de pacea batjocorită a trecutului. Numele adevărat al păcii de azi e: *forța*. Al echității: *prada de războiu*, care cu arma și prin violență au luat-o dela aceia cari n'aveau alt păcat, decât că în războiul mondial norocul dela început până la sfârșit nu i-a favorizat”.

Desigur, că pentru Ungaria era mai echitabilă pacea dela București din 7 Mai 1918, când ne-au anexat o fâșie din cununa Carpaților începând din *Valea Cernei* până la *Vatra-Dornei*, fâșie care cuprindea cea mai frumoasă și mai pitorească parte a Carpaților vechiului Regat. Anexiune, care era pretinsă din motive pur strategice și militare a fostei Ungarii, rămânând astfel România fără o graniță naturală a Carpaților, expusă în orice moment invaziunii maghiare. Aceasta, într'adevăr, era o pace batjocorită, prin care cu forța ni se lua ca pradă de războiu cele mai frumoase și mai pitorești ținuturi ale României antebelice. De toate astea uită vecinii noștri, când argumentează teza revizionismului și se mulțumesc să spună, că ei n'au avut nici când tendințe de expansiune și cuceriri prin urmare nu sunt de loc vinovați.

„O problemă a Ligii Națiunilor e și aceea a înlăturării cauzelor ce dau naștere războiului și în interesul realizării chestiunii, în practică, necesitatea revizuirii păcii”.

Iată o afirmație exactă, dar interpretată cu bună credință ne apără pe noi și nici de cum pe Unguri. Doar Liga Națiunilor sau alt for internațional, în interesul păcii, nu ar putea nici când admite o revizuire în favoarea Ungariei în mod absolut inequitabil, adică satisfăcând teza ungărilor ca să elibereze 2 milioane și ceva de Unguri, dar cu această eliberare să vâre sub stăpânire maghiară 12 milioane de străini. Iată deci o pretențiune absurdă și o imposibilitate de realizat!

„Revizuirea noastră în primul rând e necesară, ca popoarele să cunoască dreptul nostru și să ni-l acorde. Dureri însă că străinătatea nu știe ce s'a făcut la Trianon. Iar acolo unde dușmanii noștri prin propaganda lor mincinoasă ne-au făcut cunoscuți, ne-au numit asiatici, hoarde de barbari, periculoși păcii Europei, care trebuie în continuu să ne fie în frâu (!)!”.

„Și de aceasta îi suntem recunoscători Micei Antante, fiindcă ne-a făcut cunoscuți lumii, că suntem și existăm și cu pacea ce ni s'a impus nu ne putem liniști nici când!”.

Mica Antantă n'a întreținut nici o propagandă împotriva Ungariei, cel mult a paralizat uneori acțiunea criminală a Ungurilor. În fața unei propagande intense și active a revizionistilor maghiari, Mica Antantă nici n'a reacționat așa după cum se cuvenea să reacționeze. Dacă, d. e., noi Românii am fost bine reprezentați ca la Geneva sau la Londra, în multe țări însă corpul nostru diplomatic era destul de slab. Iar pentru paralizarea acțiunii nefaste, care ne incrimina țara și prestigiul ei, nu se făcea nimic din partea reprezentanților noastre diplomatice, în timp ce Ungurii pe toate căile desfășurau cea mai activă și mai intensă propagandă în interesul cauzei lor naufragiate. Guvernul lor era în fruntea mișcării, corpul diplomatic, serviciile de presă, instituțiile, gazetarii, politicienii, savanții și toată nobilimea fără altă treabă, etc., iar fondurile misterioase alimentau întreaga acțiune. Nici un reprezentant diplomatic al țărilor Micei Antante, n'a scris opere de genul lui *Albert Apponyi*, ca de ex.: *Justice for Hungary* (Longmans, London), *The Peace Treaty to Hungary* (London, 1920. Low W. Dawson s. Sons.), *Hungarian Foreign Policy* (London, 1920. Low W. Dawson) etc. Opere prin care se revendică teritorii asupra cărora Ungaria n'a avut nici când un drept de a le stăpâni. Cu un cuvânt, se

poate spune, că Mica Antantă n'a întreținut nici o propagandă de felul acela de care ne acuză Ungurii. Că i-am numit „asiatici”, dar cu asta n'am spus, decât purul adevăr, sau „hoarde de barbari” etc. Și acest epitet onorific din urmă îl merită acest popor, dacă ne gândim la grozăviile și barbariile săvârșite de el în anii 1916, 17, 18, de acest popor care se pretinde că are cea mai aleasă cultură și civilizație între popoarele din Europa centrală.

„După Trianon mult timp numai astfel eram cunoscuți. (Ca barbari și asiatici!). Ungaria datorează mult prietenului ei nobil *lordului Rothermere* și meritului său, că a făcut cunoscută chestiunea noastră în Anglia și America. (Despre care *Sir John Bromley* s'a pronunțat atât de simpatetic și binevoitor față de Unguri!). „Pe continentul european, cu excepția unui singur prieten Italia, nu se cunoaște nicăieri această chestiune”.

Dealtfel, sora noastră Italia, nu se putea să nu cunoască așa de bine chestiunea maghiară, având cu Ungurii relații strânse încă din trecutul nu prea îndepărtat, când călăreții deșerturilor asiatice făceau adesea incursiuni de jaf și pradă în frumoasa Lombardie, prădând și distrugând totul în drumul lor. În bisericele Italiei de Nord până prin secolul 18-lea preoții rom. cat. adăugau la rugăciunile rostite temutul refren ce le reamintea groaza prietenei maghiare: „*Si ne ferește pe noi Doamne de săgețile maghiarilor*” (Et salve nobis Deo a sagittio Hungarorum!). Dar timpul trece și totul se uită. Cu toate astea cine-i oare naivul acela, care să creadă, că Italia în caz de revizuire a tratatelor ar fi dispusă din considerațiuni de prietenie pentru Ungaria, ca să le cedeze *Fiume*? Doar prietenia demandă atâta loialitate și considerație pentru un prieten necăjit cum e Ungaria, ca să le cedeze acest port la Adriatică, pentru ca să aibe și bieții Unguri o poartă spre mări și Oceane!

Petre Petrinca.

(Va urma).

Bibliografie revizionistă

(Urmare).

Victor Margueritte: Appel aux consciences. Paris, 1925, Lelpeuch. (Apel către conștiințe).

Antal Ulléin: La Nature Juridique des Clauses Territoriales du Traité de Trianon. Paris, 13, rue Soufflot. (Natura juridică a clauzelor teritoriale ale Tratatului dela Trianon).

In limba engleză:

Apponyi: Justice for Hungary. Longmans, London. (Dreptate Ungariei).

R. Birkhill: Leeds of war. London, 1923. (Roadele păcii).

Cornis: Transylvania in 1922. Boston, 1923. (Transilvania în 1922).

Count. E. Csáky: The Responsibility of the Hungarian Nation in the War. London, Low. W. Dawson s. Sons. (Responsabilitatea națiunii maghiare pentru pace).

Sir Robert Donald: The Tragedy of Trianon, Hungary's Appel to Humanity. (Tragedia dela Trianon: apelul Ungariei către umanitate).

B. Jancsó: Hungary and Roumania. 1921, Low. W. Dawson s. Sons. (Ungaria și România).

Keynes: A revision of the treaty. London, 1922. (Revizuirea tratatelor).

Alexander Powell: The Danger on the Danube. Published by the Century Co. New-York—London. (Pericolul Dunăre).

E. Alexander Powell: Eastern Europe from the Balkans to the Baltic. New-York—London, 1928. (Europa de Est din Balcani până la marea Baltică).

Eugen Pivány: The Case of Hungary in the Light of Statements of British and American Statesman and Authors. Budapest, 1928.

(Va urma).

Mobilizarea tuturor energieiilor naționale

Problematica împrejurărilor se seditează în două vorbe: **Organizație colectivă**

În tabăra noastră tinerească nu domnește desamăgirea, pentru că tot ce se petrece sub ochii noștri se încheagă din zilele de ieri, iar scâncele defetiste le privim pur și simplu cu dispreț. Grijulii bărbați de stat, meșteri cititori în stele și versati în alchimia soluțiilor politice, au ridicat și ferma convingere că lumea pornește dela dânsii și că nu-i posibilă salvarea fără o armonizare a taberilor în luptă. Gazetarii, mălăieți ca întotdeauna, pun în circulație formule experimentate și pe vremea lui Iuliu Cezar, legând astfel soarta țării de un om, doi sau trei, de voința sau înțelegerea lor. Nu de multă vreme ni s'au biciuit nervii cu „Momentul Argetoianu”, iar astăzi se insistă până la obsesie asupra „Momentului Titulescu”. *Credința în virtuțile creatoare ale unui singur om, oricât de exceptional ar fi, (dealtfel vom vedea dacă acest om se desemnează ca o energie menită a polariza în jurul ei toate valorile etice ale națiunii) și legarea exclusivă a tuturor speranțelor de fînța lui, face parte din lanțul de beteșuguri răsărite din psihopatia politică a individualismului*. Se susține, că dl Titulescu este ultima rezervă pe care trebuie s'o angajem în luptă, că dsa, om cu vastă suprafață politică și cu serioasă pregătire tehnică (a nu se uita că temeiurile vieții de stat sunt de natură etică, nu tehnică, în orice accepțiune am lua acest cuvânt) ar întâlni unanimitatea adevăzilor partidelor politice, chiar a celui liberal, și că problema centrală a vremurilor noastre este salvarea burgheziei române. Mijloacele: un mare împrumut extern de refacere economică, care s'ar putea încheia prin „Liga Națiunilor”. Mai întâiu câteva cuvinte despre omul zilei. Dl Titulescu deși diplomat de mare anvergură, sub raportul politicii interne este un om politic de modă veche. Formațiunea spiritului său stărnește în sufletele noastre legitime îndoieli, cu privire la posibilitățile sale de creație în acest domeniu. Crescut la umbra și la școala lui Take Ionescu, modelat fiind de activitatea sa diplomatică, dsa ne oferă spre întrebuințare o inteligență elastică și o pregătire tehnică, economică și politică, nepotrivite momentului de față. Aduce cu sine tot cortegiul moravurilor de ieri, întrate de mult în arhiva amintirilor noastre. Mirajul personalității? Este adevărat că-l cunoaște istoria. Dar personalitățile istorice, marii apostoli ai popoarelor, au încorporat în conștiința lor toată frământarea credințelor colective, au dinamizat și târât după ei masele pe drumurile colțuroase ale destinului. Făuritorii de părți prin mărăciniișul echivocurilor și expedientelor, predicatorii normelor de viață, desprinse din principiul conformității unui scop permanent și durabil, s'au născut din chinuita gestație a suferințelor abstești. Pașii lor aspri și dârzi au strivit sub talpa lor florile clipei și mormintele tradiției! Ei n'au fost crâmpeie de voință incompletă și trecătoare, care macină hotărârile ferme, făcându-i să capituleze năucii și obosiți în pragul realizării marelui plan. Dealtfel dl Titulescu a mai dat un examen în politica internă, atunci când a făcut parte din cabinetul Averescu, ca ministru de finanțe. Averescu a fost adus la suprafața vieții noastre politice, în temeiul principiului răspunderii, pusă în sarcina guvernărilor liberali. Ce s'a făcut? Nimic! Disconsiderarea eticului, a atras prăbușirea averescanismului fără posibilitate de reabilitare. Dar dl Titulescu? A apucat calea firărească a înclinărilor sale, definindu-și pentru totdeauna rostul. Frumosele dsale succese diplomatice n'au

însă nimic comun cu tragicul situației de astăzi. Ceiace ne interesează pe noi, este aportul real al dlui Titulescu la rezolvirea crizei generale prin care trecem. Care este programul dlui Titulescu? Politicianii înfierbântați de admirație se grăbesc să-i făurească un program, a cărui țintă să fie: salvarea clasei burgheze. Și cum dsa este cel mai autentic reprezentant al ei, nu poate decât să-l adopte. Nimic nou! Ba mai mult, aceea s'a experimentat îndeajuns, așa că nu ne putem aștepta la surprize neobișnuite! Subordonarea intereselor colective și de stat, interesele unei clase ne-a adus în starea babilonică de astăzi. Criza de astăzi reclamă măsuri radicale și hotărâte. Se impune, cu necesitate elementară o putere superioară ordonatoare, care să lucreze după un plan de ansamblu, în mod direct.

Și această putere suverană, este statul, ca depozitar al voinței colective organizate. Se proiectează din frământarea surdă a mulțimilor funcțiunea economică a statului. Momentul actual, nu este momentul Titulescu, ci un puternic moment colectiv, în care se cere o înțelegere precisă a împrejurărilor și o voință dâră, capabilă să mobilizeze toate energiile naționale, astăzi anarhizate, pentru realizarea unui mare scop, în care să se încorporeze după un plan de ansamblu dezideratele întregului corp național; cu alte cuvinte trăim un moment de adevărat eroism colectiv, și nu vedem în dl Titulescu figura stoică, în măsură a da expresie acestui imperativ etic.

Ion Tăranul

Momentul hotărîtor pentru Europa

Intr'un interview acordat corespondentului ziarului „Neues Wiener Journal”, Edouard Herriot a declarat între altele următoarele: „Nu se poate repeta destul: cheia uniunii europene este uniunea franco-germană. Dacă se va realiza înțelegerea dintre Franța și Germania, atunci Europa nu mai are de ce să se teamă. Dacă ea nu se va realiza, atunci civilizația europeană este cu desăvârșire pierdută și continentul nostru, ruinat de dușmanii interiori și exteriori, va pieri. Deaceia toți europenii trebuie să știe și trebuie să țină seamă mereu de aceasta, că întrecerii înarmărilor generale i se poate pune capăt numai printr'o amicitie întemeiată franco-germană. Dar dacă Germania și Franța se vor duce anul viitor la conferința de dezarmare, fără nici o pregătire, fără o înțelegere prealabilă, atunci această conferință pregătită cu mare trudă, va fi pentru omenire o nouă dezamăgire, ale cărei urmări nu se pot prevedea.”

Un fragment din sbuciumul nostru

Uciderea credinței în puterea creatoare a geniului colectiv macină trupurile înfierbântate de dorința înorii. Deșertăciunea ogorului înțelenit, fetișul tradiției înțepenite, imnurile de slavă înălțate cătunului primar ascuns între stufiguri, sentimentalitatea bucolică îmbobocită la auzul clopotului de acioaie, toată procesiunea de gânduri și imagini, cu turme de oi, de bivoli și de porci, toată gama romantismului rural ne-au ținut sensibilitatea încătușată într'un duos tembelism oriental.

Toate eforturile noastre sunt îndreptate pentru modelarea și înfrumusețarea naturii sălbatice, după chipul gândurilor noastre de astăzi și de mâine.

Săptămâna

S'au succedat în săptămâna aceasta câteva evenimente politice de mari proporții. Ele n'au putut însă desceasta din opinia publică vuetul strident al cărămizii, care a mazălit pe ortacul dlui Goga, din fruntea Băncii Naționale. Prezența în țară a dlui Titulescu, sosirea dlui Mihai Popovici, semnarea și votarea împrumutului au trecut la ordinea zilei ca niște fapte diverse, alături de senzația cu care a sgâlțâit conștiința colectivă... sgâlțâirea unei bărbi.

Cine spune că românul nu s'a născut poet?

Admiră două săptămâni politica unei cărămizi și face teoria chibritului numărând sarmalele recipiate de stomacul dlui Moșoiu, fără a lua în seamă... străduința homerică a dlui Duca de a critica cu virulență împrumutul recent. Oare să nu însemne această flegmatică atitudine a cetățeanului nostru, o stigmatizare subtilă a șefului partidului „istoric”, care pe vremuri combătea cu aceeași virulență chestia închisă și alte chestii, în fața cărora azi cade în genunchi?

Cetățeanul nostru cunoaște se vede, prea bine linia „dreaptă” de condusă a dlui Duca pentru că să-i onoreze filipica bătaioasă, contra împrumutului. Cine, poate spune, dacă mâine același bărbier politic nu va găsi tot atâtea innuri de slavă, cu care să preamăriască realizarea împrumutului recent?

Cine?

Cam aceleași aspre cuvinte de muștrare la adresa guvernului, le-a folosit drul Lupu. Fostul ipistat țărănist al lui Ionel Brătianu, a acuzat guvernul că a tratat împrumutul în-

tr'un moment „foarte neprielnic” pentru piața financiară.

Parlamentul, foarte grijuliu pentru șeful dlui Leon, n'a putut totuși să aștepte momentul „prielnic” semnalat de declarațiile drului Lupu, care pare-se, vizase prin „prielnicie” momentul când va figura și dsa pe banca ministerială. (Chiar dacă ar fi silit să mai dea un sărut judeic dlui Stelian Popescu).

Or, cum această perspectivă lasă deocamdată mult de dorit, Parlamentul s'a văzut nevoit, cu mare regret, a nu putea satisface dorința drului Lupu, votând cu tot momentul „neprielnic” convenția împrumutului.

*

Printre alte învinuiri aduse de către ciceronii opoziției contractării împrumutului a fost și aceea, că nu se cunosc precis condițiile în care s'a încheiat. Și că se cere parlamentului o semnătură în alb, fără a i-se da posibilitatea de a controla ceea ce votează.

Aceste alegațiuni frumoase și puere, a dat prilej dlui prim-ministru Mironescu să serviască un admirabil duș rece leaderilor opoziției și în special partidului liberal.

Di prim-ministru a observat că pe când actualului parlament i-s'au dat toate actele și a avut trei zile de examinare, în anul 1922, parlamentul liberal, convocat în sesiune extraordinară, a votat împrumutul în două ore.

„Dacă ceea ce facem noi este o semnătură în alb — a subliniat dl prim-ministru Mironescu — cum se poate califica ce a făcut parlamentul liberal?”

Situația agricolă în Rusia

Date statistice furnizate de soviete

Ziarul „Izvestia” din Moscova publică un articol consacrat dezvoltării gospodăriilor colective și sovietice în Republica Federativă Rusă (R. S. F. S. R.), care reprezintă 3/5 din teritoriul Uniunii sovietice.

Iată ce spune „Izvestia”:

„Suprafața totală a pământurilor ocupate de gospodăriile sovietice („Sovhoz”) agricole, de creșterea animalelor, etc. în R. S. F. S. R. a ajuns la finele anului 1930 la 56 milioane hectare. În decursul anului 1930 au intrat în gospodăriile colective din R. S. F. S. R. peste 3 milioane de gospodării țărănești.

Planul agricol de cinci ani a fost îndeplinit. La finele planului de cinci ani (1933), suprafața însemnărilor în R. S. F. S. R. trebuia să atingă 101 milioane hectare, pe când în 1931, suprafața aceasta va ajunge la 101.8 milioane de hectare, ceea ce înseamnă că planul de cinci ani în ce privește suprafața însemnărilor se execută în trei ani.

Forța tractoarelor trebuia să ajungă în anul 1933 la 1.250 mii h. p., și ajunge în 1931 la 1.550 mii h. p. Pe baza acestor succese ale construcției gospodăriilor sovietice și colective, s'a schimbat situația forțelor de clasă. „Sovhoznic”-ii au devenit baza solidă a regimului sovietic la sate.

Unele regiuni ale R. S. F. S. R. ca de pildă Caucazul de Nord, Volga de Jos, și malul stâng al Volgei centrale, — au devenit regiuni de colectivizare completă. S'a constatat definitiv că, colectivizarea asigură o producție mai bună și refacerea tehnică a agriculturii.

În legătură cu creșterea suprafeței însemnărilor a „Sovhoz”-ilor, a crescut și suprafața însemnărilor fiecărei gospodării. Astfel, în anul 1929, în gospodării individuale ea a revenit la circa 4.5 hectare, pentru fiecare gospodărie, iar în 1930, în gospodăria individuală a revenit la circa 4.2 hectare, pe când în cea colectivizată la 8.2 hectare. S'a îmbu-

nătățit și starea materială a „Sovhoznic”-ilor: în 1929 a revenit, de cap de gospodărie în R. S. F. S. R., în gospodăria individuală, 5.46 chintale de cereale, contra 7.33 chintale în gospodăria colectivă, iar în 1931, a revenit la 11.27 chintale de cap în gospodăria colectivă contra 5.31 chintale în gospodăria individuală.

„În decursul anului 1931, gospodăriile sovietice și colective vor căpăta o dezvoltare și mai mare, care va termina bazele fundamentale ale economiei sovietice. Suprafața terenurilor ocupate de către gospodăriile sovietice și colective în R. S. F. S. R. va crește în anul 1931 până la 51.3% din suprafața totală a terenurilor din Republica aceasta, pe când creșterea animalelor în gospodăriile acestea va ajunge până la 25.6% din numărul total al animalelor în R. S. F. S. R. Producția gospodăriilor colective și sovietice în R. S. F. S. R. va ajunge, în decursul anului 1931, la următoarele procente din producția totală, cereale 54%, inul 71%, sfecla de zahăr 79%, cartofii 77%. Aceasta înseamnă că mai multe ramuri tehnice vor crea baza materiilor prime”.

„În anul 1931, pe teritoriul R. S. F. S. R. vor fi 154 gospodării sovietice de cereale, 730 gospodării sovietice pentru cultivarea textilelor și zarzavaturilor cu o suprafață totală de 6.830.000 hectare. În anul 1931 vor fi 938 stațiuni de tractoare, cu un parc de tractoare de 580 mii cai-puțere și cu o suprafață totală pentru însemnări de primăvară de 12 milioane hectare. Suprafața totală a însemnărilor cu cereale în R. S. F. S. R. va crește în 1931 la 81.5 milioane hectare, contra 72.9 milioane hectare în 1930, din care gospodăriile colective vor avea 34 milioane (circa 41%) contra 20 milioane hectare (circa 18%) în 1930.

P. S. Noi însă să nu uităm că toate datele de mai sus, ni-le furnizează „Izvestia”, așa că ele s'ar putea, foarte ușor să lase de dorit, sub raportul obiectivității.

Spicuri din presă

Ungaria se depopulează

Ziarul Budapești Hirlap publică un articol care se ocupă cu situația numerică a populației din Ungaria. Vorbind despre faptul că în cei 10 ani de după război, populația Ungariei nu se prezintă cu sporul normal, aruncă și găsește toată vina la orașe.

În această privință conduce chiar capitala, Budapesta, care în 10 ani, la rubrica „Sporirea naturală” prezintă abia cifra de 407 suflete. Dar nu numai capitala, ci și toate orașele industriale ale țării prezintă cam aceeași situație. Astfel, majoritatea orașelor industriale se apropie cu pași repezi spre sterilitatea definitivă și radicală.

Banca Agricolă Internațională

Ziarele financiare franceze aduc vestea că ideea emisă la recenta conferință a grăului din Paris, despre crearea unei bănci internaționale agricole, va fi pusă în executie.

Scopul băncii este, în primul rând, să acorde credite țărilor danubiene exportatoare de grâu, dându-le putință să cumpere produse industriale din acele țări europene, cari le vor cumpăra grăul. Cererea acestei bănci este privită în general nu numai ca o măsură pentru ameliorarea crizei economice din România, Ungaria și Jugoslavia, dar și ca un prim pas spre a face Europa mai independentă de America.

Caracteristica crizei mondiale.

Ziarul „Popolo d'Italia” în articolul său de fond spune: „D. Frederic Jenny, eminentul economist francez, a expus, zilele aceste asupra crizei mondiale, unele considerațiuni ce, pentru importanța merită să fie rezumate. S'a putut observa de câteva săptămâni, serie d. Jenny, diferite semne ce arată o stabilizare relativă. E cu puțință a încheia că criza mondială se apropie de sfârșit și că suntem în ajunul unei reîntoarceri către prosperitatea generală. În asemenea pronostic ar fi, fără îndoială, prematur. Ceea ce putem vedea sigur este că punctul culminant al cauzei a trecut. Când prețurile celor mai de seamă materii industriale au scăzut la un nivel pe care cea mai mare parte din întreprinderi nu-l mai puteau socoti ca folositor, era limpede că scăderea să nu fi întârziat, și ea. Se pare că azi este un fapt îndeplinit și că chiar, suntem pe calea cea bună. Dar din pricina unor caracteristici particularități ale prezentei crize, s'ar comite un abuz, după d. Jenny, să ne închipuim că această îmbunătățire va fi mai rapidă decât a fost scăderea. Ea presupune o readaptare a producției față de capacitatea de consum, sau, în schimb, o readaptare care va cere o vreme mai depărtată cu cât desechilibrul va fi mai adânc.

Toată lumea este azi, aproape de acord că să atribue criza unei supraproducții generale. Se discută, observă d. Jenny, foarte mult. Se observă că răul stă mai cu seamă în faptul că mijloacele și capacitatea de producție au crescut la un ritm ce facultățile de consum al lumii nu o poate urma. Chiar dacă am admite o parte de adevăr aici, rezultatul este același: și supraproducția, dacă nu totdeauna în activitate, cel puțin stăpânește.

Unii socialiști fac răspunzător „capitalismul”. Ei învinovătesc concentrarea progresivă a întreprinderilor industriale, lucru ce ar fi avut de efect după ei, sporirea fără măsură a puterii de producție și în vremea căreia posibilitatea consumului ar fi fost complet pierdute din vedere. Ei, după d. Jenny, pierd la rândul lor, din vedere că, sub un regim socialist, concentrarea s'ar fi găsit împinsă mai departe încă, căci, într'un chip sau altul, Statul ar fi avut totul de organizat și de coordonat.”

Dar, ca să ne reîntoarcem la realitate, criza actuală, criza de supra-

producție, cum s'a spus, se deosebește de precedentele pentru generalitatea, întinderea repercusiunilor sale, pentru brutalitatea sa. Aceasta arată, firește, că deosebirea între masa produselor capabile de a fi vândute și capacitatea de a înghiți a consumatorilor este de data aceasta mai acută decât pe vremea crizelor anterioare

„Azi, încheie d. Jenny, întrebuintarea unei producții în plină dezvoltare a unui consum tardiv, nu se poate efectua decât cu o scădere foarte mare a prețurilor tuturor lucrurilor. Cu politica prețurilor urmată în vremea acestor din urmă ani, s'a străbătut o cale greșită. Acum e nevoie să se schimbe o întreagă mentalitate; o revizie severă a costului de producție și de câștig. Pentru aceasta va fi nevoie, fără îndoială de ceva vreme.

O înțelegere Franco-Germană.

Correspondentul din Berlin al ziarului „Manchester Guardian” descrie impresia făcută acolo de procesul înscenat la Moscova. Din comentariile ziarelor reiese că nici cei mai înversunați dușmani ai socialiștilor germani nu cred că aceștia ar fi în favoarea unui război de intervenție în Rusia. Evident că declarațiile acuzațiilor sunt false, iar scopul procesului este să procure comuniștilor din afara Rusiei, mai ales celor din Germania, material contra socialiștilor din Internaționala I-a și a tuturor guvernelor social-democratice — dar este material de calitate foarte inferioară.

Acum vre-o doi ani, când „Manchester Guardian” a publicat știrea despre o înțelegere militară germană-sovietică, ziaarele din Rusia au scris că toate sunt minciuni social-democratice. Această alianță nu mai există azi, iar șefii Reichswehr-ului și-au îndreptat privirea spre Franța — au devenit deodată francofili.”

„De fapt, continuă ziarul, au și avut loc câteva convenții între reprezentanții Reichswehr-ului și oarecari francezi. Bine înțeles aceste conversații nu sunt serioase, iar din partea Franței n'a participat nici un personaj real. Germanii însă le iau foarte mult în serios. După toate aparențele Reichswehr-ul visează la o alianță militară franco-germană; nu ne îndoim însă că acest lucru nu este visat de loc în Franța.”

„Visul din partea Germaniei este un vis anti-polonez. În Anglia se știe bine că printre șefii militariști francezi, sunt vizători dar visul lor este anti-rus, argumentele naive sau poate chiar semi-conștinate pe care le aduc romanticii militariști germani sunt: „Dacă vă ajutăm contra Rusiei, să ne ajutați contra Poloniei”... sau: „De nu ne opriți a face cum vrem cu Polonia, poate să ajungem la vre-o înțelegere”.

„Temelia false a argumentului constă în aceea că Franța nu-și va părăsi niciodată alianța pe care o are cu Polonia și că Germania în general nu va permite nici o escapadă anti-rusă.”

Trebuie știut bine un lucru și anume, că dacă se ivește cea mai mică primejdie pentru Rusia, acestui prejudiciu i-se va opune instantaneu din toate părțile întreaga muncă organizată de Germania. Iar bolșevicii știu că oricât ar critica și calomnia pe social-democrații din Europa: socialiștii germani nu vor elinti din atitudinea lor de mai înainte, adică de a fi contra oricărui atac împotriva Rusiei Sovietice.

Redactor responsabil:

Dr. A. T. MUREȘAN

**Plătiți-vă
abonamentul**